

Вас. Алешко.

ГРОМОДА
поэзии.

ВАС. АЛЕШКО.

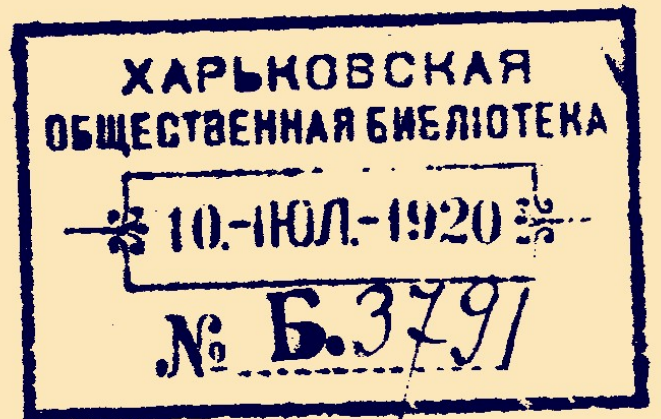

Видруковано в шостій Радянській друкарні в кількості
трьох тисяч примірників. Обкладинка роботи В. Єр-
мілова, марка — Брандта. Видання Всеукрліткому.

Харьків. 1920.

ВАС. АЛЕШКО.

5568801

ГРОМОДАР.

ПОЕЗІІ.

Сонця стріли золотії
Б'ють по мурах кам'яних...
— Гей, вставайте, молодії, —
До просторів запашних!

Підставляйте твердо груди
Під червоні білі стріл.
Іскри сонця зроблять чудо —
Кинуть в душу легкість крил.

Той, хто має сонця рану,
На землі не стане жить. —
Шлях лишить серед туману
І до сонця полетить!

1911.

Я засіяв зерном чистим
Лан родючий, лан широкий.—
Зерно—з сльвом золотистим—
Я поклав у сон глибокий.

В мріях, в снах пролеже зіму
Зерно з серцем молодим.
А при перших звуках гріму
Встане колосом рясним.

... По весні піду ланами.
Жито. Трави. Цвіт бугас...
Й життя-творчими громами
Пісня-Слава пролунає!

Хтось могутньою рукою
Зборкав крила юнакові,
Що бажав літати стрілою,—
Шлях знайти в краї чудові.

І пішов юнак в задумі
По-над кручою морською,
Щоб набратись в грізнім шумі
Сили й вийти знов до бою.

Та з орлом він тут зустрівся.
Побратався—й землю кинув:
Тільки сонцем степ укрився—
Він з орлом в блакить полинув.

І на Землю вже не звало:
Там він з сяйвом сонця злився.
А коли орла не стало—
Впав на скелі і розбився!

Я зазнав жалю й одчаю
На шляху до кращих днів.
— Зараз сонце я зустрів
І навкруг життя вітаю!

В душу лється сміх весни.
Навіває радість, мрії.
Рвуться сили молодії,
Воскресають давні сни...

Я зазнав жалю й одчаю.
На шляху до днів нових.
— Зараз, в піснях весняних,
Гімни сонцю я співаю!

Як яскраво, як велично
Образ твій повстав із мли,
Як натхненно, як музично
Співи в день цей загули!

Скільки вроди з кожним рухом!
З кожним блиском—безліч мрій.
Ти вітасш ясным духом
В далечині золотій.

Доки в юних грудях сили
Б'ються дзвонами пісень,
Лишь до мене, образ милий,
В цей весняний, красний день!..

Всюди цвітом огняним
Незорий шлях покрився.
Світлим сяєм молодим
Гімн кохання скрізь розлився...

Як яскраво, як велично
Образ твій горить у млі.
— Як натхненно, як музично
Ллються співи до землі!

1913.

Днів чудових довго ждати
Довелось нам, друже мій...
— Хто-ж посміє сумувати
В день барвистий і ясний!

Нані—совце Простір! Мрії
Серце щастем опекли.
Давні думи і надії
Новим духом ожили.

Зло поблідло: Оточило
Сяйво правди замір злий.
Щось зросло.—Зачервоніло.—
Так буває в день ясний.

В путь. Рушаймо. Ще тернами
Буде йти наш, друже, шлях.
Та нічого. Сонце з нами.—
В наших думках і очах!

1916.

Великий шлях. Не видно краю.
Який простір! Од рівних нив
До сел, до луків і до гаю
Іде натхнення творчих злив.

Великий рух. То—нодих волі
Веснянім ранком розкував
Кайдани всім. То—зникли болі.
То—Сонце кожний привітав.

Всі вийшли. Сяйвом захистились.
На новий шлях. З новим лицем.—
Мімоси мрій заколошились
Під творчим, золотим огнем!..

1917.

Гей, чи всі напоготові,
Чули всі бадьорий дзвін?
Поклик-дзвін степи, діброви
Схвилював на кілька гін!

То—весни дарунки-дива.
То—найкращих дум-казок
Доторкнулась грізна злива
Й молодий ожив садок!

В цебра міцнокуті, нові
Час вливати вина мрій.
— Гей, чи всі напоготові
Стать під прапор бойовий?

Всі. Я бачу. Усміх грає
На обличчах юнаків.
Світлий ранок наближає
День величних, владних жнив!

1917.

ДУДАРЬ.

На сопілку вигравай.
Кидай з серця вільний спів,
Щоб степи, могила й гай
Пригадали,
Як вмірали
За красу нових віків.
Щоб завзяття пережите,
Сяйвом слави оповите,
В нас влило свої огні
Й шуми славної борні.
Щоб гучні, величні дії—
Зворушили світлі мрії
В смілих, дужих юнаків.
... На сопілку вигравай.
Перемога ясних днів
Хай наповнює твій спів.
Хай несеться разом з ним
Ніжна казка й дужий грім!

Вдихну, вдихну живої сили
Під шагами міцних дубів,—
Колишнім мріям легкокрилим
Дам льот і сяйво щасних днів.
Повернеться бадьорий сміх.—
І вчу знов знайомі тони
Просторів вільних, запашних,
Де спіє мак, де квітнуть льони.
Погожим ранком назбіраю
Пахучих трав в зеленім гаю.
Житами спілими прикрию
На волі виковану мрію.
Забуду давнє—кривди, болі.
Уп'юся світлим днем новим
І побратаюся на волі
Знов—з дужим вітром степовим.
Там сонце. Там квітки. Могили
Завзятих страдників-борців.
Там—я вдихну хмільної сили
Під шатами міцних дубів.

1918.

Яка безмежна даль очам!
Який йде рух на кілька гін.
Іду—й життя своє віддам
За царства дивовижних змін.

Мов в казці. Мов в країні мрій.
Життя—в руйнуючій огні:
Тут—з словом про минулі дні,—
Я вже нікчемний і смішний.

Зливаю кроки в низку снів.
Ось мить—сміється смерть мені,
Ось мить—я лицарь на коні,
Ще рух—і стану в сяйво днів.

Яка безмежна даль очам.
Який бадьорий, грізний дзвін.
Життя я покладу десь там,
А тут—пройти-б ще кілька гін!

КРАСОСЛАВЕЦЬ.

Встала міць непоборима.
Встала сила вікова.
Нові дзвони, нова рима
Йде на молоді слова.

В сляйві вся тремтить будова.
Шлях—із блискавок навкруг!
Спека буряного слова
Б'є, мов дощ огневих смуг.

Я—з барвистої тканини,
Я—з огнів, музики й крил.
Я—життя, його перлини,
Я—дихання творчих сил!

Сил занадто. Й ще—казок.—
Громи в маках. Маки—в снах.
— Красославець в'є вінок
В Огнедарових садах.

1919.

СЯЙВОЛИЦІЙ СІЯЧ.

Повні пригорщі зерна-пашниці.—
Ярий засів зажеврівсь-наспів.
І ланами пішли Сяйволиці
По червоних полотнищах снів.

Кошик в кожного стріл Огнепала.
Світлих рухів тремтіння в очах.
Засів, засів: метелики-жала
Скрізь застряли в пухких борознах.

Залягли джерелами живими
В скибах чорних зернятка-огні.
Огнепалові крила над ними.
Сяйволицих— заграйні пісні.

...Шовк тугий запашної пашниці
Вицвівсь в плеса огнистх ланів.—
Так пройшли по весні Сяйволиці
По червоних полотнищах снів.

1919.

КРАСОЛЬКИ.

Огнисте серце красольки
Пробили громострільні ляки,
А над ними червоні парасольки
Розгорнули тонкостеблі маки.

В маках—росквітли жала.
А в красольках—терпкий дим...
— Ти на серце сонцем впала,
З сонцем внали: стріли, грім...

Заквітчаний в грім і стріли,
Я—красолька з огнистих тканин,
Що зросла під червоними крилами
Під диханням отрутних краплин.

Огнисте серце красольки
Пробили громострільні ляки,
А над ними червоні парасольки
Розгорнули пупкостеблі маки.

1919.

ЗА ДАЛЕКОЮ

О. С.

Душа б'є молодими соками.—
Червоним вином горить.
І в мріях за далекою, синьокою
Співами шлях золотить:

—За синіми, синіми смугами,
За квітчастими межами нив,
Сонце золото кидає дугами,
Сонцем в серці поляже мій спів...

Душа б'є білими крилами.
В відблисках щастя тремтить.
І в снах за далекою, милою,
Мріями шлях золотить:

—За синіми, синіми смугами,
За квітчастими плесами нив,
Сонце золото кидає дугами.
Сонцем в серці поляже мій спів...

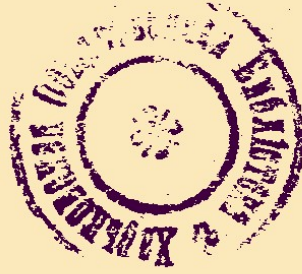
ЦВІТ-ДІВЧИНА.

Я знаю, знаю: дивні вина
З далеких, тихих хуторів
Несла в собі ти, цвіт-дівчино,
Несла красу—вінок дарів.

Поволі, довго набувала
Рожевий цвіт, мов мрійний сон,
Коли з отарами зростала,
Коли полола синій льон.

Смолясті дуги брів шовкових
І стан покірливо-гнучкий
Для щасних днів, для втіх чудових
Стеріг старанно степ рясний.

Від свілих смуг густого жита,
Від трунків ярих, запашних,
Ти налилась вагою літа
Серед просторів казкових.

Простора літні в далеч звали
Тремтінням владним, земляним...—
І вина мрій зашумували
Добром коштовним, запальним...

Я знаю знаю: дивні вина
З вишневих, білих хуторів
Несла в собі ти, цвіт-дівчино,
А я... їх випив і—зміцнів!

ГРОМОДАР.

Золотий ріг у хмарах
Чічіткою пробиває шлях.—
Колісниця палкого Громодара
Вже ось-ось—на очах.

Шелест погрозливий мечами.—
Пожежа світових чагарників
Пекучими стрілами-чмілями
Б'ється в землю чередників.

Радо грім дар сіє
В житні полотнища-вні.
Жаром проріст рясніє
На прядиво кучерявці-Весні.

... Зазлоторожіло. Й рантом завесніло.—
На серці чічітка й квітки.
Соняшними реп'яхами обліпило
Всі прочервоточені кутки.

Нововиорані ниви
Чорночепурним добром.
Добрий Сіяч сіє співи
Разом з маковим зерном.

Красно. Лунко. Полотніє
Замах Змія.—Грім здолав.
Добрий Сіяч дрібно сіє
Радий рій рунистих трав.

Сіяч—радісна будова.
Зерно—сяйво ярих мрій.
Йде за Сіячем понова,
А за сяйвом—біг і бій!

Над полем дим. Росте й міцніє —
З квітками разом—дзвін мечів.
На білих гречках червоніє
Дрібним каскадом рій огнів.

Палас схід... А за тернами,
На рівних далях золотих,
Блакитний льон зацвів вінками
Під шуми блискавок палких.

1920.

Я задрю немовляткові: як-би мені
Його бадьорі крики-розриви,
Я-б... всю кров у веснянки голосні
Вилив хлюпотінням життєвої зливи.

Як-би мені під тугими пелюстками
Протепліти соковитою землею,
Я-б... затупотів на нивах маками
І проріє синім шматом шалфею.

С Л А В А.

Слава силам перемоги.—
Слава юним, красним дням.
Слава тим, хто стлав дороги
В Сяйвотворчий, дивний храм!

Слава грізному сіянню.—
Слава зливі запашній.
Слава світлому буянню
В бурях викресаних мрій.

Слава серцю весняному.—
Серцю—райдузі буття.
Слава ранку молодому
Красоспівного життя.

Слава: вам, зелені злоги,
Цвіту й золотим життям.—
Слава силам перемоги.
Слава сонцю і орлам!

Своє життя я уквітчав
Пахучим цвітом весняним.
Що-дня до сонця гімни слав,
Молився й плакав—завжди з ним!

Г сонце душу пропекло.
І схвилювало і зогріло.
І безліч дум і мрій влило
В пупке, засмагле, юне тіло...

...Я—гомін нив. Я—маків сміх.
Я—частка вас, стени кохані...
Ах, скільки щастя, мук і втіх
Зазнало серце в дні весняні!

Мій шлях—прозоро-сині межі.
Мій храм—злотисто-крилий птах.
А в серці—квіткові пожежі
Бувають на засмаглих пнях.

Своє життя я розгорнув,
Мов різнобарвну скатертину.
— За сонцем!—крилами блиснув,
І в далеч плавко лину й лину...

1918.

В моїх маєтках—маків засіви.
І ще: полотнища розквітлих слив.—
Я маками сповиваю свої красоспіви.
Білими пелюстками б'ються крила слів.

— На василькових обніжках роса—красою
— Яблуневими пелюстками—голуби в далині.
...Пек впав за горою:
Пророжевів його останній спис в мені...

В моїх маєтках—маків засіви.
В душі—чуби зазернілих нив.
Кров моя—тільки красоспіви.
І ще: промолоділий натовп зеленокорих слив.

1919

МАРІЯ ВЕСНИ.

Які бадьорі блискавки на Твоїх віях.
Яка сіяюча задума в лагідному „так“.
З Тобою, рухотворчою, кучерявко-маріє,
Ми на сонце поведем безліч атак!

Заволодіти блискучими списами!
Влити в щілини кров Громодара,
Щоб земля тремтіла інтимними голосами,
Щоб під серцем проріс новий Квітникар.

В Тобі молодь п'є соковите дзюрчаннє.—
Біля джерел весняних — мед міцний.
В Тобі прогорбилося крізь задумливе сіяннє:
— Я повстала на шматках щілини.

1920.

До джерел життя—мерщій з ківшем.
Тривких трунків—на довгий вік.—
Гірких, солодких, міцних, з огнем!—
Щоб завжди серце Пек пік.

Пити, пити—з земляних репанин:
Вщерть ківш пива, хмільних медів,
Ківш—соковитих рослин,
Ківш—музики чагарників...

...Диких круч, дубів вікових
Не минав молодим конем.—
Впав я до пнів квіткових —
Біля джерел життя—з срібним ківшем

1919. х. Псьол.

ЗМІСТ:

	Стор.
Сонця стріли золотії	5
Я засіяв зерном чистим	6
Хтось могутньою рукою	7
Я зазнав жалю й одчаю	8
Як яскраво	9
Днів чудових довго ждати	10
Великий шлях	11
Гей, чи всі нацготові	12
Дударь	13
Вдихну, вдихну	14
Яка безмежна даль	15
Красославець	16
Сяйволиций Сіяч	17
Красольки	18
За далекою	19
Цвіт-дівчина	20
Громодар	22
Нововиорані ниви	23
Над полем дим	24
Я заздрю немовляткові	25
Слава	26
Своє життя я уквітчав	27
В моїх маєтках	28
Марія Весни	29
До джерел життя	30

